

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Динамічний розвиток сучасного інформаційно-комунікаційного середовища актуалізує проблему розробки модернізаційних моделей функціонування системи соціальних комунікацій. Для означення інформаційної інфраструктури сучасного глобального соціуму, що являє собою сукупність інформаційних каналів, середовищ, технологій та інформаційних ресурсів, які пронизують світовий соціальний простір, Н. Сляднева пропонує використовувати термін «глобальна інформаційно-комунікаційна система (ГІКС) [1]. Її важливим компонентом є інформаційні установи (ІУ). Постійне вдосконалення засобів та механізмів продукування, зберігання та поширення інформації зумовлюють необхідність дослідження проблем адаптації інформаційної діяльності (ІД) вищевказаних складових системи соціальних комунікацій до сучасних умов.

Прискорені темпи інформатизації усіх сфер життя суспільства сприяли активізації досліджень у сфері модернізації діяльності ІУ. Цікавими з погляду розробки питань трансформації окремих процесів ІД у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі, на нашу думку, є публікації Н. Автономової, Н. Адріанової, В. Бондаренко, А. Вітушка, Т. Гранчак, Т. Добко, О. Жабко, О. Ісаєнка, Н. Каліберди, Л. Костенка, С. Кулицького, В. Медведєвої, М. Нещерет, О. Порхун, Д. Соловяненка, В. Степанова, Л. Чуприни, Н. Танатар та інших. Оскільки на сьогодні відсутні праці, у яких комплексно досліджуються вектори розвитку основних напрямків ІД, метою даної публікації є аналіз особливостей та визначення перспектив подальшого вдосконалення реалізації процесів ІД у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі в умовах ГІКС.

Конкурентне середовище зумовлює поступову трансформацію ІУ в документно-комунікаційні комплекси глобального електронного простору, діяльність яких спрямована на формування комфортного інформаційного середовища з високим рівнем концентрації якісних інформаційних продуктів та послуг. Характерними рисами сучасного етапу розвитку всіх типів ІУ є розширення комунікації з користувачами та диверсифікація інформаційних продуктів і послуг.

Основними процесами ІД є виробництво інформаційних продуктів та інформаційне обслуговування користувачів (інформаційний сервіс). Трансформація

означених напрямків діяльності ІУ зумовлена не тільки розвитком інформаційно-комунікаційного середовища, а й зміною потреб споживачів інформації. На сьогодні найбільш затребуваними є відомості, що надають користувачам можливість вирішувати конкретні завдання їх базової діяльності. Це рівень так званого концептографічного обслуговування, що ґрунтується на використанні інформаційних продуктів, які є результатом інформаційно-аналітичних досліджень і містять у своєму складі вивідне знання. Отже, характерними рисами сучасних інформаційних документів є посилення когнітивної складової. Забезпечити підготовку таких документів дозволяють сучасні інформаційно-аналітичні системи (ІАС). Традиційно найскладнішим етапом виробництва інформаційних документів є перетворення інформації. В основі обробки фактографічних даних ІАС найчастіше використовують методи OLAP-аналізу та Data Mining (виявлення послідовностей, асоціацій, дерева рішень тощо). Подальше вдосконалення процесів виробництва інформаційних продуктів пов'язане з використанням можливостей так званих систем інтелектуальної обробки текстів, що забезпечували б опрацювання, виробництво та керування знаннями.

Підготовка сучасних інформаційних документів, що базується на застосуванні наукоємних технологій опрацювання даних, зумовлює трансформацію підходів до процесу інформаційного обслуговування користувачів. На сьогодні набувають поширення інформаційні послуги комплексного характеру, у яких поєднуються різні види інформації. Найбільш активно даний напрям інформаційного забезпечення користувачів розвиває у нашій державі Нацна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, яка запровадила інтегрований технологічний цикл обробки масивів інформації, що передбачає бібліографування, реферування, накопичення повнотекстових електронних зібрань, підготовку інформаційно-аналітичних і прогностичних матеріалів, проведення бібліометричних і наукометричних досліджень як бази для екстракції з інформаційних масивів нових знань [2].

Сучасне інформаційно-комунікаційне середовище стало основним чинником розвитку дистантних інформаційних послуг як складової інформаційного сервісу. В якості основних комунікаційних каналів, якими послуговуються на сьогодні ІУ для реалізації послуг віддаленим користувачам, виступають веб-сайти або корпоративні портали, електронна пошта, соціальні мережі, блоги, мобільні телефони. Означені засоби забезпечують можливість оперативного доступу користувачів до сукупних ресурсів всіх суб'єктів інформаційного ринку.

Вдосконалення інформаційного обслуговування користувачів пов'язане з подальшою індивідуалізацією інформаційних послуг та забезпеченням користувачам

можливостей управління послугами (розвиток послуг типу особистий кабінет користувача). На сьогодні ІУ повинні надавати можливість налаштування власного сайту під потреби споживачів. Зареєстровані користувачі таким чином зможуть зібрати на одній сторінці сайту блоки інформації та потоки даних з різних розділів і надалі стежити за їхнім оновленням, відвідуючи лише дану сторінку — «особистий кабінет». Таким чином, створення на веб-представництвах ІУ персонального інформаційного середовища для користувачів є перспективним напрямком інформаційного сервісу.

Отже, активне впровадження сучасних технологій обробки та поширення інформації, розвиток інноваційних каналів комунікації створюють для ІУ можливості трансформуватися синхронно із соціумом.

Подальший розвиток процесів ІД у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі вбачається у:

- використанні наукоємних технологій обробки інформації;
- спрямуванні ІД на виробництво персоніфікованих інформаційних продуктів та послуг;
- розширенні асортименту електронної інформаційної продукції за рахунок виробництва інтегрованих інформаційних документів, що поєднують у своєму складі різні види інформації;
- запровадженні інформаційних послуг комплексного характеру, що базуються на використанні методів інформаційно-аналітичних досліджень;
- вдосконаленні організаційної структури ІД, що пов'язане з перетворенням провідних ІУ держави на інфополіси — центри, діяльність яких спрямована на розробку та впровадження інновацій.

Список використаної літератури

1. Сляднева Н. А. Информационные ресурсы в информационном обществе: онтологический статус и методология / Н. А. Сляднева // Информ. ресурсы России. — 2009. — № 1. — С. 8—13.

2. Жабін О. Технологічні трансформації в бібліотеці: від бібліографування до наукометрії [Електронний ресурс] / О. Жабін // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2015. — Вип. 41. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 23.01.16). — Назва з екрана.

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації.....	58
СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ.....	61
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щєбивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щєрбіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією.....	68
Щєрбіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА	73
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу.....	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дєрбєньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації.....	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Заєрківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12